

J. H. Eukon autisto

Kansainvälistessään lehtiä nro 22 / 1893

J. H. Eukon

J. H. Erkkö.

Syntynyt 1849 Drimattilassa, käynyt Jyväskylän
seminaarin läpi, tuli 1874 Wilken alkeiskoulun,
johtajaksi Wiipurissa, 1893 Räkisalmen raatimieheksi.

Kansalaislaulu.
Vemminkäisen laulu.
Herännyt Suomi.
Perheen jouluhartaus.
Rukous. — Järven rannalla.
Rodista ja kotiin.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa,

1893.

Ja en lepovuonna mä syntynyt,
Waan sota oli ankara silloin:
Sen pauhussa wiettelin vuosia —
Siit' ain' ilotyhni on taistella,
Kun on sota myrskyisä milloin.

Näin kuohun mä aikani kokena
Ja lemminpä lietona hetken.
Mä taistelen — toivonpa voittoa,
Kun armahan äitini helmasa
Olen päättänyt melkseisen retken.

Herännyt Suomi.

Pois sortajan walta ja ansa
Saloilta mun Suomeni maan!
Tult', intoa tähnnä on kansa,
Pojat walmihit taistelemaan.

Et, Suomeni, nyt unisilmin
Saalistasi kaapata suo;
Siis wimaasi nostaos ilmiin,
Etukhyntehen kuntosi tuo!

Ken ties, wihamiehesi uhkaa
Sun silmäsi puhkoa pois,
Tai työntäis tähnnä ne ruhkaa,
Hämärään sinut ekshwän sois.

Waan syys-hön tonttujen kansa
Voit rynnätä taistelojon,
Et peljätä woi petokansaa,
Kun waan walo lippunas on.

Jalo kansani ei kitukaswi,
Mut wimakas orhi on waan,
Joka kytthess' innoten puhkaa,
Yhä kairwatan waijahiaan.

Siis waijahat orhini ylle
Ja kansojen kilpaeluun!
Ei lainatut konkarit tälle
Wedä wertoja päiwinä kuun.

Niin furraten waapsiaisparmet
Ja paarmat karkawi pois,
Ja wastukset ei sataсарwet
Hätäpäiwä tiedlesi tois.

Pala, kansani wimakas henki,
Walon leimua pohjahan luo!
Läpi wuorien wastisienki
Etukhyntehen kuntosi tuo!

Perheen jouluhartaus.

Terwakset takassa loimotteli,
Juhlapöydäll' loisti kynttiläinen,
Takan ympär' istui perhewäki,
Äsken nousut arialta. Lapset
Kulta-oljill' iloisesti leikki,
Iloisesti muistoks' ilon tuojan.

Kattaisipa säwel lapsileikin:
Perhe weisull' alkoi ylewällä
Mistellä juhlan sankaria;
Mutuaasti sointui säwelwirrat
Leimuawan liekin ympärillä.

Juhlawirren kuminaakin taukos,
Niinkuin koski lampehen lasseisse
Kuulemahan hongikon humua:
Perhe-wanhin äänell' arwoisalla
Pöydän ääress' luki Raamatusta
Jaloinmasta Isän armothyöstä.
Kiitokset ja rukouspa päätti
Wanhusten watawan palveluksen.

Kansalaislaulu

Slet maamme, armahin Suomenmaa,
Ihanuuksien ihmemaa!
Joka niemeen, notkohon, saarelmaan
Kodin tahtoihin nostattaa.

Kodin ympäri riisawat wainiot
Kalarantoja kaunistais,
Jalon kansan kuntoa laulelmat
Yli aaltojen kuljettais.

Saisi kuulla maailma kummaakseen
Miten täälläkin taistellaan,
Pyhän, kauniin, oikean voitoksen
Hlojhuksina riemuitaan.

Kuinka kansa, pieni ja köyhäkin,
Edistykseen uhria toi,
Shanteen, jalon aatteen alttariin
Kowon viimeisen kantaa woi.

Kuinka uskaltaa sekä toiwoa
Tämä kansa on tohtinut,
Waikka wallitti nälkä, kuolema,
Walo maast' oli sammunut.

Tohti toiwoa sekä voittoaakin,
Walon temmata soihduttseen;
Omat laulunsa nostaa kuultawiin,
Shanimmaksi oppaakseen.

Ja se kuinka nyt kuohuu nuoruuttaan,
Kuni kihlattu morsian.
Wapautta se häihsensä valmistaa,
Tulewaisuuden juhlahan.

Sitä warten kansa nyt kilwan käy
Isänmaallensa uhraamaan,
Walon liehellä nuoriso valmistuu
Toiwon aitoja ohjaamaan.

Nosta, nosta jo henkesi kahleistaan,
Satawuosia fortunut!
Kansa yksi on Suomesa, yhdelleen
Woiton arpa on langennut.

Työhön, työhön yhtenä kansana siis,
Rehellisehen, arwoisaan!
Saman maan, saman kansan onnellan
Joka forjikin kannetaan.

Kuka kurja hylkien silmäilee
Suuriarwoinen alhempaan?
Saman arwon, kunnian ansaitsee,
Joka mies on paikallaan!

Kaikki, kaikk' ylös yhtenä miehenä nyt
Suomen onnea walwomaan!
Hetken työ tuhat vuosihin waituttaa,
Isänmaahan ja maailmaan.

Semminkäisen laulu.

Ei lampea wälkkyinyt rauhaistaa
Mun kotini ikkunan alla,
Waan koskipa waahdoti wallaton —
Siit' aina on rintani rauhaton,
Kuin aallolla taistelewalla.

Ei wakainen huo'unta hongikon,
Waan lietopa lehtojen helke
Mun heijaili lapsuen lehtohon. —
Siit' aina mun mieleni lieto on
Kuin tuulessa lehtien wälke.

Ja en lepovuonna mä syntynyt,
Waan sota oli ankara silloin:
Sen pauhusfa wiettelin vuosia —
Siit' ain' ilothyöni on taistella,
Kun on sota myrskyisä milloin.

Näin kuohun mä aikani koskena
Ja lemminpä lietona hetken.
Mä taistelen — toiwonpa voittoa,
Kun armahan äitini helmassa
Olen päättänyt melsteisen retken.

Herännyt Suomi.

Pois sortajan valta ja ansa
Saloilta mun Suomeni maan!
Tuli', intoa täynnä on kansa,
Pojat walmihit taistelemaan.

Et, Suomeni, nyt unisilmin
Saalistasi kaapata suo;
Siis woimasi nostaos ilmiin,
Etukhyntehen kuntosi tuo!

Ken ties, wihamiehesi uhkaa
Sun filmäsi puhkoa pois,
Tai thöntäis täynnä ne ruhkaa,
Nämärään finut elshwän sois.

Waan syys-hön tonttujen kansa
Woit rynnätä taistelojon,
Et peljätä woi petokansaa,
Kun waan walo lippunas on.

Jalo kansani ei kitukaswi,
Mut woimakas orhi on waan,
Joka kytkeyes' innoten puhkaa,
Jhä kaimaten waljahiaan.

Siis waljahat orhini ylle
Ja kansojen kilpaeluun!
Ei lainatut konkarit tälle
Wedä wertoja päiwinä kuun.

Niin surraten waapsiaisparwet
Ja paarmat karkawi pois,
Ja wastukset ei satafarwet
Hätäpäiviä tiellesi tois.

Pala, kansani woimakas henki,
Walon leimua pohjahan luo!
Läpi vuorien waskifienki
Ethyntehen kuntosi tuo!

Perheen jouluhartaus.

Serwaksen takassa loimotteli,
Juhlapöydällä' loisti hynttiläinen,
Takan ympär' istui perhemäki,
Äsken nousut atrialta. Lapset
Kulta-oljill' iloisesti leikki,
Oloisesti muistoks' ilon tuojan.

Katkaisipa säwel lapsileikin:
Perhe weisull' alkoi hlewällä
Hlistellä juhlan sankaria;
Mutuaasti sointui säwelwirrat
Leimuawan liekin ympärillä.

Juhlawirren kuminakin taukos,
Niinkuin koski lampehen lasseikse
Kuulemahan hongikon humua:
Perhe-wanhin äänell' arwoisalla
Pöydän äärell' luki Raamatusta
Jaloimmasta Jsan armothydestä.
Kiitokset ja rukouspa päätti
Wanhuksen wakan palweluksen.

Mitä nyt kuus-vuotias lasta
 Pouluhun kehotti kunniaksi
 Jumal-lapsen, walon ruhtinahan.
 Niinkuin tukkarennuksen wirta,
 Kulta-aalloin heleästi heikkyy,
 Puhdistellen juuret rantapuiden, —
 Niinpä lapsen wiattoman weisu
 Wirvoitusta waloï kuulijoihin:
 Wawahteli huulet wanhojenkin,
 Silmät kiilsi tyhnelkarpaleina,
 Rauhanwilja solui sydämiin,
 Rauhanwilja, joulun jalo lahja.

Lapsi lakkas. Äänetönnä perhe
 Tunsi, mit' ei kertoella tainnut: —
 Powessansa tunsi jumaluuden.

Rukous.

Oi, Jumal' auta miestä minusta!
 Ma yhä sywemmälle waiwun
 Ja uppoan kuin lapsi liejussa.
 Sun luokses hetkeksi jos taiwun,
 Kun nostat aatteill', aikehilla
 Ja hywän henkes tuulelmilla —
 Taas niinkuin malmi syöksyn sywyhyksiin,
 Ja ahdistusten alhossa
 Ma tunnen tustaa, puutetta,
 Kuin miekka pistäis' hengen ytimiin:
 Totuuden miekka minut wapahta,
 Omatkes olentoni walloita!

Mit' auttaa ulkosiwous,
 Kun sisäll' asun firous?
 Mit' auttaa waikka warjelet
 Mua töistä jumalattomista,
 Ja joskus juomaan johtelet

Mua lähtehistä puhtahista?
 On sydämeni täynnä saastaa,
 Se omaatuntoani raastaa.
 Mua pese, puhdist!
 Mua auta, armahda!
 Mua nosta luokses, laskeu minuhun,
 Mun henkeni suo sulaa Sinuhun!
 Tee minut kaltaisekkes, tähtä
 Mun wajawuuteni ja nähtä,
 Ett' olen kuwas, josta heijastaa
 Sun walos muhiinkin ja nostattaa
 Heit ylhäisiin Sun taiwas-ilmoihis!
 Tee mua poikas parhaan kaltaiseksi,
 Tee viimein luonaa jumal'ihmiseksi,
 Täällä, awukseni laita enkelis!

Järwen rannalla.

Luo taiwaan hopeawuoret
 Ja kultaiset kunnahat
 Sywyhyden firrkaudesta
 Niin thyninä loistawat.

Ja sywyys rantojen paltaat
 Niin kauniisti kuuastaa,
 Ett' aiwan henkeä hurmaa
 Tää armas aaltojen maa.

Tuon tahtoisi kaiken kauniin
 Mun sieluni omistaa
 Ja unhotuksien aaltoon
 Maan kurjuuden painaltaa.

Mut' noin sulorunfas rauha,
 Kuin järwikin heijastaa,
 Se taisteluiden on tuom,
 Sit' ilmaiseksi ei saa.

Rodista ja kotiin.

Kun jätin kodin hyvästi,
Syntypaikkani parahan,
Taiwas pilvihin pimeni,
Ilma heltyi itkemähän;
Hmishydämet hyvästi
Huotaeli, huolten pilvi
Niistä synnytti fatehen.

Kun kodista matkustelin,
Tiepä pyöstyhyyn pysähti,
Wastamaaksi wainiottin,
Matkan tuuletin tufalti,
Winkui wastahan wihuri;
Raikki ihmiset iwalla
Tiepuolista tirkisteli,
Wua pilkaten poloista.

Kännyinpä kotihin toito:
Mhytä wainiot wiherti,
Mhytätuulet tuudittelet,
Maat mäelti mennessäni,
Kulkeisjan' alasmäkeä
Kodin kultaisten pihalle:
Taiwas kiilsi kirkkahana
Päiwän paistawan walossa,
Kuonto riemuksa rehoitti,
Hmishet ilon wäessä
Wun syliinsä sieppaeli.

Niinp' on wierahisin kulta,
Kuin syksyllä surman suuhun;
Niinpä on kotihin kulta,
Kuin kewäällä kullan luotse.

J. H. Eukan aulusto

Maissille
joesta Iainen Maissille ja Eevalle

19.9.1894 , Iainen päiväamäti